

MAGYAR GERONTOLÓGIA

15. ÉVFOLYAM KONFERENCIA KÜLÖNSZÁM

2023. 15. évf. Konferencia Különszám

On-line verzió: ISSN 2062-3690

[www.https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia](https://ojs.lib.unideb.hu/gerontologia)

Az időskor szubjektív megélése a társas támogatás tükrében

Bede Melinda, Pachner Orsolya

Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar Pedagógiai és Pszichológiai Intézet – Szombathely

Kulcsszavak: lakókörnyezet, társas támasz, lakóhelyi körülmények, önértékelés, étellel való elégedettség

Elméleti háttér

A XXI. században élő idősök helyzetének többszintű átalakulásához a családi struktúrák átformálódása és a társadalmi előregedés sorolható, amelyek egyik vetülete az idősök életkörülményeinek, például a lakókörülmények változása (Ferwagner & Pék, 2021). Számottevő kérdés, hogy mennyiben fejti ki hatását e változás az időskor szubjektív megélésére, tekintve a társas támogatás szerepét, hisz e protektív faktor a személyi környezetéből ered, így lakóhelyének jellemzői meghatározhatják észlelését.

Cél

Kutatásunk célja a társas támogatás mértékének és típusának vizsgálata a lakóhelyi körülmények függvényében (család, egyszemélyes háztartás, szociális intézmény), továbbá összefüggéseinek feltárása az időskor megélésének aspektusaival (önértékelés, étellel való elégedettség).

Módszer

A vizsgálat keresztmetszeti elrendezésű, a minta 60 év feletti résztvevőkből tevődik össze (N=100).

Mérőeszközeink papíralapú kérdőívek: *Multidimenzionális Észlelt Társas Támogatás Skála* (MSPSS; Papp-Zipernovszky et al., 2017), *Rosenberg Önértékelés Skála* (RSES-H; Sallay et al., 2014), *Élettel való Elégedettség Skála* (SWLS-H; Martos et al., 2014), illetve saját szerkesztésű kérdések.

Eredmények

Különbségek láthatók a társas támogatásban: a szociális intézményben és a családban élők magasabb támasszal rendelkeznek, mint az egyszemélyes háztartásban élők. A társas támogatás együttjárást mutat az önértékeléssel és az élettel való elégedettséggel, azonban nem láthatók eltérések a lakóhelyi csoportok között az időskor megélésének aspektusai mentén, egyedül az élettel való elégedettség esetén mutatkozik tendencia erre vonatkozóan.

Következtetések

Az egyedül élők rizikócsoportba tartoznak a társas támogatást tekintve, amely tényező összefüggést mutat az időskor szubjektív megélésének aspektusaival. Azonban önmagában a lakóhelyi körülmények típusa nem határozza meg az önértékelést vagy az élettel való elégedettséget. Számos további külső (pl. lakóhelyi társas környezet minőségi mutatói) és belső (pl. reziliencia) tényező befolyásolhatja a lakóhelyi környezet hatását.

Irodalom

Ferwagner, A., & Pék, G. (2021). Magyar Gerontológia, 13(40), 78-102.
<https://doi.org/10.47225/mg/13/40/10810>

Papp-Zipernovszky, O., Kékesi, M. Z., & Jámbori, S. (2017). A Multidimenzionális észlelt társas támogatás kérdőív magyar nyelvű validálása. *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika*, 18(3), 230-262.

Sallay, V., Martos, T., Földvári, M., Szabó, T., & Ittész, A. (2014). A Rosenberg Önértékelés Skála (RSES-H): alternatív fordítás, strukturális invariancia és validitás= Hungarian version of the Rosenberg self-esteem scale (RSES-H): An alternative translation, structural invariance, and validity. *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika*, 15(3), 259-275.

Martos, T., Sallay, V., Dészfalvi, J., Szabó, T., & Ittész, A. (2014). Az Élettel való Elégedettség Skála magyar változatának (SWLS-H) pszichometriai jellemzői= Psychometric characteristics of the Hungarian version of the Satisfaction with Life Scale (SWLS-H). *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika*, 15(3), 289-303.

A szerzők:

Bede Melinda

MA hallgató

Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar Pedagógiai és Pszichológiai Intézet – Szombathely

Dr. Pachner Orsolya

egyetemi adjunktus

Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar Pedagógiai és Pszichológiai Intézet – Szombathely